

De Vriendenkring

Maandblad van het Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers)

www.Quakers.nu

87e jaargang nr. 2

februari 2016

'spelen met God' workshop bij de Jaarvergadering van de Peruaanse Quakers in Arequipa

De Vriendenkring

ISSN: 0167 – 3807

Maandblad van het Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers)

Abonnementsprijs:

Nederland	€25,00 per jaar
Europa	€35,00 per jaar (per 1 januari 2016 is dit verhoogd!)
Wereldwijd	€35,00 per jaar
Email abonnement (PDF)	€5,00 per jaar

Bankrek. **NL31 TRIO 0390 3895 60** t.n.v. Maandblad De Vriendenkring te Assen. (nieuw!)

De verzendkosten voor Europa en de rest van de wereld zijn gelijk getrokken vandaar dat we ook de abonnementskosten gelijk moeten berekenen.

Voor buitenlandse abonnees geldt IBAN: **NL31 TRIO 0390 3895 60**; BIC:TRIONL2U.

Nieuwe abonnees en adreswijzigingen: dickkamma@ziggo.nl

Redactieleden:

Eindredactie: Sytse Tjallingii, Van Nispensingel 5, 8016LM, Zwolle, tel.038-4608461/06-40030923, email: vriendenkringredactie@gmail.com.

Administratie, Abonnementen, Verzending en Financiën:

Dick Kamminga dickkamma@ziggo.nl

Correctie en Schrijver: Hylkia Nieuwerth (schrijver)

Redactieleden: Wils 't Hart en Marianne van der Zee

Voor abonnees met gezichts- of leesproblemen was er een gesproken versie van De Vriendenkring. Als je hier behoefte aan hebt neem dan contact op met de redactie.

Kopij voor De Vriendenkring is heel erg welkom voor de 15e van iedere maand! (tenzij anders afgesproken).

Zie ook de tips en aanwijzingen voor auteurs op:

<http://Quakers.nu/nl/Vriendenkring/Tips%20%20voor%20Auteurs>

De Vriendenkring staat in kleur op de website, waar je nog een schat aan aanvullende en actuele informatie over de Quakers vindt.

Bezoek daarom geregeld de Quaker website:

www.Quakers.nu

In dit nummer:

Van de redactie.....	4
Een glimp van God.....	5
De Vriendenkring moet verder.....	6
Kalender	7
Het kwaad in de wereld.....	8
Boekbespreking: ‘Gewoon Quakers’	10
Wie als een god	12
Ikoon	13
De Vredessoldaten	14
Imagine, Stel je voor	19
Verhalen van vluchtelingen.....	20
EMEYF All-Age Gathering	21
Geen bommen op Syrië!.....	22
Autoriteiten treiteren de al-Hadidiyah gemeenschap	24
Bij de Quakers in Peru	27
Vissen met Peruaanse Quakers	29
Anti-Eurosatory campagne.....	32
Geen nieuwe brandstof voor oorlog!.....	32
Ecoquaker Simplicity	36
Onze economie is niet zo democratisch als wij denken	38
Handen en Voeten Oproep	42
Waar zijn Quakerbijeekkomsten?	43
Vrienden in het hele land	44

Een klein deel van ong.400 deelnemers aan de Wereldconferentie van Quakers in Pisac Peru op 24-1-2016, waar Hans Weening, Marlies en Sytse Tjallingii, Martin Touwen, Renke Meeuwissen en Saskia Kühnman aan deel namen. Links het bord met het logo. Het thema is: Detransformatie leven In het volgende nummer van de Vriendenkring hier meer over.

Van de redactie

Op zondagochtend 10 januari begin ik met dit redactioneel terwijl ik wacht tot de dienst van de Quakers in Arequipa begint. Wat een liefdevolle gemeenschap. Ik zit vlak achter de toegangsdeur en iedereen die binnenkomt geeft mij een hand en wenst me goedendag. Ze spreken elkaar aan met broeders en zusters (hermanos y hermanas) en we ontvangen ontelbare handen en knuffels. In het eerste artikel over on deelname aan de Jaarvergadering van de Peruaanse Quakers en de workshop over 'Jugando juntos a Dios' (spelen met God). De foto op de voorkant laat de diepe indruk zien, die deze workshop op de deelnemers maakt. Deze reis is een enorme verdieping in mijn beleving van wat wij als Quakers geloven!

Na Arequipa zijn we naar de stad Juli aan het Titikaka meer gereisd, waar we drie nachten hebben genoten van de gastvrijheid van Ramon, Lucilla en Ruben, meer hierover in het tweede artikel over ons verblijf bij Peruaanse Quakers. De indrukwekkende eenvoud, de liefdevolle aandacht en de kracht van hun geloof maken diepe indruk op mij. De harde strijd om het bestaan, komt mede door het ruige bergklimaat op een hoogte van drie tot vierduizend meter met grote verschillen tussen de temperaturen van dag en nacht en zomer en winter. Wat een kracht en liefde geeft dit geloof! Labels als evangelisch en geprogrammeerd geven niet aan hoeveel verbondenheid deze vorm van Quaker zijn hen geeft en hoeveel steun dit geeft in hun leven. Ik zie nog de beelden voor me waarin Lucilla (73 jr) met een schep zorgvuldig alle koeienmest opschept om er op te koken en de schapenmest om er hun groentetuin mee te bemesten. Ik ben ongelooflijk dankbaar dat wij de kans kregen om enkele dagen te delen in hun leven . Het geeft mij als redacteur extra inspiratie om de diversiteit in de Quakerwereld als een groot goed, ook in de Vriendenkring te laten doorklinken.

Dit nummer laat daar wat van zien. Ondanks dat er voor mij weinig tijd was om dit nummer samen te stellen is er een grote rijkdom van zeer verschillende artikelen te lezen. Gelukkig zijn er velen die hun schouders gezet hebben onder het werk van schrijven, vertalen, samenstellen en corrigeren, waardoor de kwaliteit en diversiteit van dit nummer dit niveau heeft gekregen.

Vanuit Pisac waar ik volop geïnspireerd wordt door de Quaker wereldconferentie wens ik je veel plezier, inspiratie, betrokkenheid en spirituele diepgang toegewenst bij het lezen van de verschillende bijdragen in dit nummer.

Sytse Tjallingii (redactie)

Een glimp van God

door Kris Gelaude, 14 december 2015

*Zullen wij dan,
jij en ik,
met een hart van goud
in het flikkerend licht
naar de mensen gaan?*

*En telkens beschroomd
op de drempel staan;
de mirre van hoop
de wierook van eenheid
voorzichtig in onze handen?*

*Om, als een kind dat nog droomt
van een wereld die goed is,
even een glimp te zien
van God zelf
die ons aankijkt
in het gelaat van de ander?*

De Vriendenkring moet verder.

door Dick Kamminga

De Vriendenkring moet verder en natuurlijk ook het Genootschap! Uit mijn onderzoek is mij gebleken dat de gemiddelde leeftijd van de abonneementen-houders wel erg hoog is. Dat betekent dat de aanwas van nieuwe abonneementen bijzonder klein is en ook het ledental van ons Genootschap langzamerhand aan het dalen is.

Als Vrienden zijn we voortdurend bezig met het helpen van mensen die in de problemen zijn gekomen, vluchtelingen, dak en thuislozen, zo kan ik nog wel even doorgaan. Allemaal belangrijk werk, ook de Vredesactiviteiten nemen behoorlijk wat tijd in beslag.

Maar willen we dat ook in de toekomst blijven doen dan zullen we toch moeten zorgen voor meer aanhang. Als Genootschap zien we de ellende en problemen van een ander heel goed maar vergeten we niet dat vaak onze eigen Genootschap ook versterking behoeft?

Voor De Vriendenkring en natuurlijk ook voor het Genootschap zou een outreach (PR) medewerker/adviseur goed werk kunnen doen, die de interne communicatie en de externe communicatie gaat verzorgen. De werkzaamheden van iemand die deze taak op zich neemt dienen er voor te zorgen dat het Genootschap en de Vriendenkring de juiste uitstraling heeft.

De werkzaamheden van deze medewerker/adviseur zijn erg divers: persberichten opstellen, schrijven voor kranten en websites, communicatieplannen opzetten, het outreach budget beheren, pers contacten onderhouden en het nieuws analyseren. Naast deze voorkomende werkzaamheden kan deze medewerker ook een strategische functie hebben.

Wellicht zijn er Vrienden die dit wel willen oppakken, of dat er ideeën zijn, alle suggesties zijn welkom. Het gaat erom dat we als Quakers ook moeten kijken naar de toekomst.

Ik zie uit naar jullie reacties!

Kalender

J.P.Rawie

*Allengs gelatener naarmate
je door de tijd wordt ingehaald,
hecht je steeds minder aan de data
waardoor je leven is bepaald.*

*Het ene jaar is als het ander,
en in een tijdloos ritueel
plaats je de kaarsen in de stander
en hebt aan elk verleden deel.*

*Je blik is van de grote dingen
en van de wereld afgewend,
omdat je in het meest geringe
het alomvattende herkent.*

*De jaren volgen op elkander,
je voelt hoe zonder onderscheid
een eeuwigdurende kalender
aeonen aan aeonen rijt.*

Het kwaad in de wereld.

door Marianne van der Zee

Na afloop van de wijdingssamenkomst hebben we nagepraat over de plaats van het kwaad in de wereld. Dat onderwerp sudderde nog een behoorlijke tijd door bij mij. Het was geen angst of iets dergelijks maar het gevoel dat het kwaad ongrijpbaar was. Het is een abstract begrip en het glibbert weg als ik probeer om het aan te raken. Natuurlijk gaan de gedachten ook naar IS. Opeens moest ik aan een leerling van me denken uit de LWOO klas(aangepaste klassen) in Steenbergen.

Het was een jongen van Marokkaanse afkomst uit Bergen op Zoom. Nu waren er in Bergen op Zoom erg veel incidenten in die tijd met Marokkaanse en autochtone jongeren. Bovendien heerste er een anti Marokkanen sfeer, toen ook aangemoedigd door een meneer met een vreemd blond kapsel.

Kenmerkend was dat ik tijdens een van mijn lessen maatschappijleer discriminatie aan de orde bracht en de leerlingen ontelbare argumenten hadden waarom Marokkaanse jongeren niet deugden. Het vreemde was echter dat er ook Marokkaanse jongeren in die klassen zaten en op mijn opmerking daarover kreeg ik als antwoord: zij zijn niet zo, zij doen normaal.

Om weer terug te komen op die ene leerling, het was een jongen die eigenlijk helemaal niets uitstraalde van hemzelf. Hij was alleen maar dwars en gebruikte alleen maar als argument dat in de Islam

Aangezien ik getrouwd was geweest met een zeer gelovige Moslim was het niet moeilijk om al zijn argumenten te weerleggen. Niet dat het enige zin had, op de een of andere manier was de Islam zijn identiteit en een andere had hij niet. Een paar jaar later hoorde ik van medeleerlingen dat hij in een wit gewaad rondliep. Als me nu verteld zou worden dat hij afgereisd is om voor IS te vechten zou me dat niet verbazen. Dat betekent dat hij nu bij het kwaad zou horen.

We praten over een jongen die toen 16 was, geen enkel houvast in zijn leven gekregen alleen wat kretologie die voor hem zijn godsdienst en houvast was.

Zou de oplossing zijn dat als hij een echt houvast zou hebben gekregen als zelfvertrouwen en zelfrespect het anders zou zijn gelopen? Ik weet het niet maar ik neig ernaar om dat te bevestigen.

Toen vroeg ik me af hoe ik zelf omging met de dingen die anderen me aandoen, ook vanuit hun pijn, woede en machteloosheid.

Toen werd het plaatje wat minder optimistisch, ook ik reageer niet erg vergevingsgezind als iemand mij zomaar begint uit te schelden. Uiterlijk wel maar innerlijk niet, ik verzin allerlei dingen hoe ik die ander op een keurige manier kan terugpakken. Wraak is mijn primaire reactie en soms ook secundair en tertiair. Tot eindelijk de stem die vertelt over het begrip voor die ander en het daardoor kunnen vergeven de overhand krijgt. Als die stem niet de overhand krijgt en ik inderdaad wraak neem, ook al is het op een keurige manier die niemand anders overvalt, dan hoor ik toch ook bij het kwaad denk ik.

Het kwaad terug gebracht tot gekwetste en beschadigde mensen maakt het niet minder erg maar het is niet meer ongrijpbaar.

Ook wat de mensen doen, die onze aarde vernietigen om meer geld te verdienen valt voor mij net zo goed onder het kwaad als wat de leden van IS of Boko Haram doen. Ik denk dat een mens behoorlijk beschadigd is als je innerlijk geluk en tevredenheid moet compenseren met de cijfers van een bankrekening.

Hoe we het moeten oplossen weet ik nog steeds niet, ik kan alleen de oplossing voor mezelf zoeken en in mijn directe omgeving.

Boekbespreking: 'Gewoon Quakers'

door Willem Furnée, coördinator Quakerliteratuur

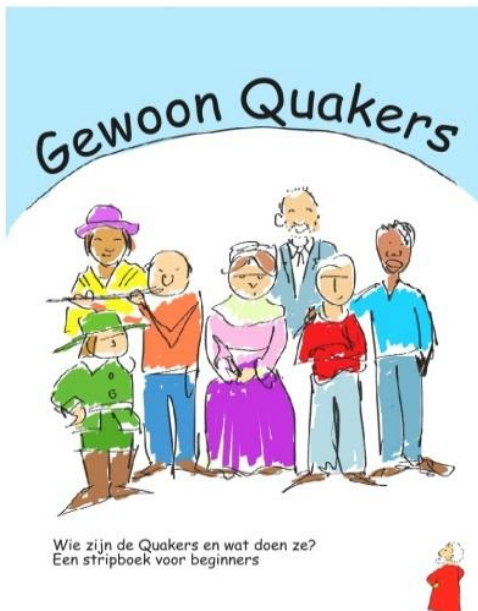

Op 12 januari 2016 is voor het eerst sinds 2006 weer een Nederlands boek verschenen over de Quakers! Het is getiteld *Gewoon Quakers*. Dit zeer informatieve boek is geschreven en getekend door Erik Dries. Het geeft in 54 pagina's een behoorlijk compleet overzicht van het "Quakerleven" en is zeer licht verteerbaar door de prachtige, kleurrijke, vaak geestige cartoons. De schrijver/tekenaar komt zelf ook voor in het boek samen met zijn alter ego, die hem aanmoedigt, bekritiseert en uitlacht.

Al lezend en genietend van de cartoons heb je het idee in gesprek te zijn met een Quaker die je beeldend vertelt over de

eerste Quakers, de levensbeschouwing en het geloofsleven van de Vrienden. Door de illustraties blijven de teksten beter dan bij 'gewone boeken' in het geheugen hangen! De verteltrant is bondig en helder. Het boek is aantrekkelijk voor een brede leeftijdscategorie. Ik zou zeggen van 4-104. Alleen al de plaatjes maken het boek de moeite van het bekijken waard!

De Schrijvers van alle Maandvergaderingen hebben een inkijkexemplaar ontvangen met een bestellijst. De boeken kosten normaal 15 euro per stuk exclusief verzendkosten. De verzendkosten voor 1 ex. bedragen € 3,50. Wanneer vijf of meer exemplaren op één adres afgeleverd worden is de verzending gratis. Ter gelegenheid van de introductie bieden we het boek aan voor € 13,50. Deze prijs wordt berekend voor alle bestellingen die vóór 1 maart 2016 zijn binnengekomen op het mail- of postadres van de Literatuurcommissie: Willem Furnée ; Badhuisweg 149, 2597JN 's-Gravenhage telefoon: 070-3220544, [e-mail: literatuur@Quakers.nu](mailto:literatuur@Quakers.nu)

Titelblad

Er is zeer binnenkort ook een Engelse versie beschikbaar. De vertaling is al klaar, maar de tekst moet nog langs de corrector.

De productie en levering van het boek wordt verzorgd door de Literatuurcommissie. E-mailadres: literatuur@quakers.nu. Postadres Badhuisweg 149, 2597 JN Den Haag.

P.S. Er zijn weer enkele gebruikte exemplaren (in goede staat) beschikbaar van het boek *Quakers*, geschreven door Marianne IJspeert. Prijs: € 10,-

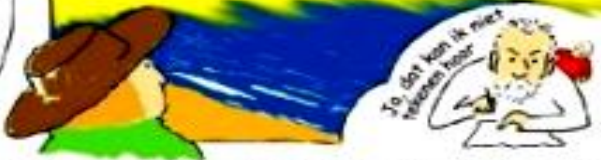

Op zijn 23e beleefde hij iets indrukwekkends: hij hoorde een stem!

En nog wat later had hij een visioen over "een oceaan van licht die over een oceaan van duisternis schoof" ...

... Dus je hebt helemaal geen priesters nodig om contact te hebben met ...

Bijzondere ervaringen. Diverse mensen hebben daarover geschreven. Bucke heeft in zijn boek 'cosmic consciousness' begin 1900 (...) de kenmerken van figuren als Jezus, Boeddha, Paulus, Socrates, Pascal, Boehme, Swedenborg plus hun ervaringen, op een rijtje gezet ...

de roeping van George Fox

Wie als een god

Ingezonden door Corien van Garderen door Huub Oosterhuis (naar 1Korintiërs 15: 36-37)

*Wie als een god wil leven hier op aarde,
hij moet de weg van alle zaad
en zo vindt hij genade.*

*Hij gaat de weg van alle aardse dingen,
hij leeft het lot
met hart en ziel
van alle stervelingen.*

*Hij wordt aan zon en regen prijsgegeven,
het kleinste zaad
in weer en wind
moet sterven om te leven.*

*De mensen moeten sterven voor elkander,
het kleinste zaad
wordt levend brood,
zo voedt de een de ander.*

*En zo heeft onze God zich ook gedragen
en zo is Hij
het leven zelf
voor iedereen op aarde.*

hij moet de weg van alle zaad

Icoon

uit: Catharina Visser, Door schemering en dageraad

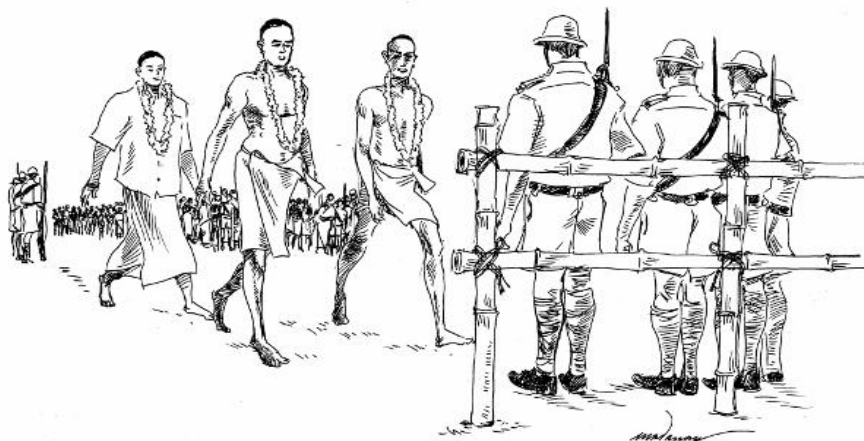
*Er schuilt een gedaante in mijn eigen 'ik'
die anders is en levender en vrijer
die in zichzelf geen muren kent en tralies
geen eigendunk heeft en geen geldingsdrang
die zich weet los te maken uit de windsels
van angst en gal en treurig zelfbeklag
die opengaat en ademt in de ruimte
en luisteren wil, geduld heeft, troosten kan
en minnend inziet wat een ander mens bezielt
die geen bedenkingen, geen grenzen kent
en lachend geeft en deelt vanuit een
wijd besef dat allen op de aarde één zijn
en dat geen lot ons breken kan
omdat wij gronden in de echte liefde.*

*Soms in het donker kijkt dat diepste 'ik' mij aan
en ik herken het als de levende ikoon
van wat ons ooit is aangezegd:
de nieuwe mens in mij en iedereen verborgen
zo ver, zo ver – maar onder ons bereik...*

De Vredessoldaten

door Ruth Parker White, uit *The Friendly Quaker Caravan Vertaling: Jan Ramaker*

Ramaswili was moe. De hele dag had hij op het land geploeterd onder de gloeiende zon van Zuid India. Hij was ook hongerig, maar daar was hij aan gewend. Alleen als er een bruiloft of een ander feest is, kan hij voldoende eten, maar anders heeft hij altijd honger. Vandaag had hij een beetje rijstepap van huis meegenomen in een aardewerken pot. Dat was

alles wat hij gegeten had. Zijn loon was 16 cent per dag, maar dat was nooit voldoende om zijn familie te eten te geven. Soms was er geen werk. Soms kon zijn vrouw wel 98 cent verdienen en zijn kinderen ook nog eens 4 cent, maar dat alles bij elkaar was niet voldoende om hem tegen de honger te behoeden. Het was nu zes uur. Binnenkort kon hij zijn enige maaltijd van de dag gaan eten. Daarna kon hij gaan rusten tot de dag aanbrak.

Vermoeid legde hij zijn schoffel over zijn schouder, zette zijn pot voor de pap op zijn hoofd en begaf zich samen met de andere werkers op weg naar huis. Voor hem lag een weg van 3 kilometer. Hij moest om het stadje Vykom heen lopen langs hagen van cactussen. Hij moest daarbij altijd naar beneden kijken om te voorkomen dat hij op een doorn zou stappen of op op een giftige slang, die tussen de cactussen woonden. Nee, het was geen fijne tocht. Volgens de burgerlijke stand woonde Raamswami in Vykom, maar in werkelijkheid woonde hij net buiten de stad in wat “Cheri” genoemd werd, de wijk van de paria’s, de ‘onaanraakbaren’. Ramaswami was als onaanraakbare geboren en er was

niets dat hij daar tegen kon doen. Hij mocht niet in de buurt van mensen van een hogere kaste komen. Hij mocht niet door de straten waar zij woonden lopen en hij moest altijd in “Cheri” wonen.

In het centrum van Vykom stond een grote Hindu tempel met daaromheen de huizen van de Brahmanen, de hoogste kaste, de priesters van Hindu tempel. De

hoofdweg naar de stad loopt van Cheri waar Ramaswili woont recht naar de grote tempel. Daar splitst hij zichtbaar. De ene kant leidt langs de rood-wit gestreepte muren van de van de tempel en de andere kant langs de woningen van de Brahmanen. Verderop komen de de twee weer samen en leiden verder naar de velden waar Raamswami en zijn vrienden werken.

Dat zou een veel kortere weg zijn dan langs de cactushagen. Wel half zo lang. Vandaag, als ze bij de splitsing van de hoofdweg zijn aangekomen, kijken ze vol van verlangen

naar de vlakke weg langs de huizen van de

Tamarinde boom

Brahmanen. Dat was een veel prettiger route en veel korter, maar niemand uit de groep had gedurfd om langs de tempel te lopen.

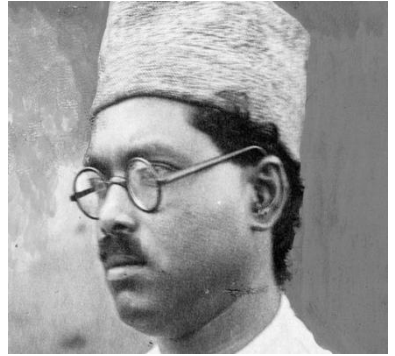
Raamswami niet en zijn vader, grootvader en overgrootvader niet. Als zij over de weg van de Brahmanen hadden gelopen, hadden ze die verontreinigd. Tenminste, dat geloofden de Brahmanen en dat geloofde de onaanraakbaren ook. Raamswami wist dat hij een flink pak slaag zou krijgen als hij probeerde over de weg te lopen. Daarom vond hij het makkelijker om over langere weg met de cactussen te lopen om zo een pak slaag te voorkomen.

Toen hij bij zijn huisje was gekomen zag hij een grote groep mensen in de schaduw van een tamarinde boom. Iemand was met de mensen aan het praten. Ramaswami drong zich naar voren totdat hij de spreker kon zien. het was een Jonge Indiase Christen die George Joseph heette. Zijn kleren waren van zelf geweven stof, wit en schoon. Op zijn hoofd droeg hij een

witte pet als teken dat hij een aanhanger van Gandhi was. Aan zijn taalgebruik kon je horen dat hij een goede opleiding genoten had. Hij was jurist, maar hij had zijn baan opgegeven om deze arme verschoppelingen te helpen. Hij was al eerder in het dorp geweest. Ramaswami kwam dichterbij, begroette George Joseph met een eerbiedige *salaam*. Joseph sprak hem aan en vroeg hoe het met zijn werk ging. "Ik ben vandaag erg moe", zei Ramaswami, "en het was een heel eind van het veld naar huis" "Wat", zei Joseph, "verbaasd, "Bedoel je dat de weg door het dorp niet gebruikt?" "Oh, nee, dat mogen we niet", antwoordde Ramaswami hulpeloos.

"Maar het is een openbare weg. Jullie hebben net zoveel recht om van de weg gebruik te maken als iedereen! Als jullie dat niet doen, zullen jullie je toestand nooit kunnen verbeteren. Vecht voor je rechten als dat nodig is!" moedigde Joseph hen aan. "Vechten, ja hoor". Ramaswami en zijn vrienden waren vol ongeloof. "Hoe kunnen we vechten als we nooit voldoende hebben. We zijn altijd zwak en ziekelijk. Wat kunnen we tegen de Brahmanen doen, die goed gevoed zijn en bovendien altijd politie erbij kunnen roepen om hen te helpen. Nee je praat als een idioot!" Joseph was niet boos omdat ze hem beledigden.

George Joseph

"Ik ben een aanhanger van Mahatma Gandhi" zei hij rustig. "Gandhi gelooft dat Jezus echt geloofde in wat hij de mensen vertelde". Hij zei dat het zwaard van de geest sterker is dan het zwaard van staal. De kracht van de ziel is groter dan de fysieke kracht. Onze strijd moet een vreedzame strijd zijn. We moeten geen bloed vergieten. Voor zo'n strijd zijn mannen met meer moed nodig dan voor een strijd met geweren. Je moet sterk genoeg zijn om van je vijanden te houden. Als ze je slaan moet je niet terug slaan. Als ze je uitschelden moet je niet boos terug schelden, maar vriendelijk antwoorden. Vreedzame strijd is erg moeilijk, maar we zijn zeker dat we zullen winnen.

De onaanraakbaren luisterde met open monden. Ze vroeg zich af of Joseph een zonnesteek had opgelopen. Onderling mopperden ze dat niemand kon vechten zoals Joseph had voorgesteld. Maar Joseph ging verder met praten en de anderen gingen steeds meer met aandacht naar hem luisteren en tenslotte begrepen ze hem.

"Morgen" zei Joseph, "ga ik samen met een aantal van jullie over de straat langs de tempel."

De volgende dag verzamelde een groepje zich en gingen ze op weg naar de tempel. Toen ze in de buurt van de huizen van de Brahmanen kwamen, rende een grote groep Brahmanen gewapend met lange stokken op hen af. Ze riepen “Ga weg vuile honden! Vort ezelszonen!”. En ze sloegen de paria's en joegen hen terug naar Cheri. Daarna gingen ze terug naar hun huizen tevreden dat ze de onreine paria's hadden weggejaagd, Ondertussen maakten de onaanraakbaren zich klaar voor de volgende confrontatie. Het was niet makkelijk geweest om de mensen die hen afgeranseld hadden niet te haten en het was nog moeilijker om niet terug te slaan. Joseph vertelde hen over liefde. Hij vertelde hem over Gandhi en hij las hem voor uit de Bijbel over de kracht van de liefde.

De volgende morgen stond er een grotere groep vreedzame soldaten klaar om naar het slagveld te gaan. De Brahmanen zagen hen al van ver aankomen. Ze waren nog moe van het slaan van de onaanraakbaren, dus riepen ze de hulp van de staatspolitie in. De politie zag er prachtig uit in hun zorgvuldig geperste uniformen en glanzende helmen. Ruw grepen ze de paria's en smeten ze in de gevangenis. Het zag er naar uit dat ze de strijd zouden verliezen. Maar nieuws verspreidt zich snel in India, zo snel als geen blanke zich realiseert. De derde dag werd Vykam overstroomd door een menigte die overtuigd was van strijden met liefde in plaats van met geweren. Veel van hen behoorden tot hoge kasten. Maar dat waren mensen die geloofden dat de onraakbaren net zoveel rechten hadden als mensen uit hogere kasten. Een groep ging met Ramaswami's vrienden naar de Brahmaanse straat. De politie arresteerde hen en dat ging zo dag na dag. Steeds kwam er een groep vredessoldaten samen met onraakbaren en de politie arresteerde hen allemaal. Uiteindelijk waren alle gevangenis overvol. Het kostte de staat handen vol geld om al die vredessoldaten te eten geven. Er kwam een bevel om niemand meer te arresteren. De politie moest over de hele breedte van de weg gaan staan om de onraakbaren tegen te houden. Toen de volgende groep aan kwam lopen, stond de politie hen in de weg. De paria's bleven voor de politie staan, hun handen gevouwen als in gebed. Uur na uur bleven ze staan in de gloeiende zon. Als ze het niet meer konden volhouden, kwam er een nieuw regiment hun plaats in nemen. En daarna kwam een derde regiment in de plaats van het tweede regiment. En zo ging het dag na dag door zonder dat een mens een kwaad woord sprak. Het was moeilijk om je vijanden lief te hebben, maar het moeilijkste moest nog komen. De oorlog begon in het droge seizoen en dan is het erg heet. Maar net zoals bij ons na de zomer de winter komt, komt er in India na het droge seizoen de regentijd. De politie kreeg van de staat regenjassen, maar de vredessoldaten hadden alleen maar kun zelf geweven kleren. Maar ook

werd een doorweekt regiment door een ander vervangen. Velen van hen hadden geen droge kleren om te vervangen. Ze probeerden zich te drogen bij een houtskool vuurtje. Velen werden er ziek van. Na een aantal dagen was er een dijkdoorbraak bij een waterreservoir de politie kreeg boten, maar de paria's hadden niets. Het water kwam steeds hoger tot het hun middel bereikt had. "Nu zullen ze het wel opgeven", dachten de Brahmanen.

Maar de onaanraakbaren, geleid door George Joseph, bleven rustig hand in hand voor de politie boten staan en wachtten. Ze klaagden niet. "Hoe lang moeten we de politie nog in de boten houden? ", vroeg de regering zich af "en aangezien de onaanraakbaren gewoon burgers zijn, waarom mogen ze dan geen gebruik mogen maken van de openbare weg?" Ook de Brahmanen begonnen na te denken. Al die maanden hebben deze paria's zich netjes gedragen. Ze waren bereid om te lijden. Ze hebben niet geklaagd en ze hebben niet teruggeslagen en ook niet gescholden. Waarom zouden we hen niet toestaan om langs onze huizen te lopen?" Na maanden van lijden, had de Liefde het van de Haat gewonnen!

Raamswami was moe! De hele dag had hij gewerkt onder de gloeiende zon van Zuid India. Hij had ook een beetje last van reuma doordat hij zo lang in het water had gestaan. Hij legde zijn schoffel over zijn schouder en zette zijn aardewerken pappot op zijn hoofd en ging naar huis. Er waren twee mogelijkheden: langs het doornenpad of de hoofdweg langs de tempel. Op de tweesprong aarzelden hij en zijn vrienden geen moment en gingen over de hoofdweg langs de tempel. Niemand joeg hen weg. Niemand deed hen kwaad. Ze waren burgers op de openbare weg. Ze hadden recht om te leven. Ze waren soldaten die bewezen hadden de oorlog te winnen zonder een slag. Echte Vredessoldaten.

Imagine, Stel je voor

door Irene Peters

Ik heb iets geweldigs meegemaakt! Met de Sai Baba-groep, met wie ik soms een lichtmeditatie doe, hebben we met een groepje vluchtelingen-kinderen kerstliedjes gezongen. Bij de witte piano, die in de hal van het

**Imagine there's no heaven
It's easy if you try
No hell below us
Above us only sky
Imagine all the people
Living for today...**

**Imagine there's no countries
It isn't hard to do
Nothing to kill or die for
And no religion too
Imagine all the people
Living life in peace...**

**Imagine no possessions
I wonder if you can
No need for greed or hunger
In a brotherhood of man
Imagine all the people
Sharing all the world...**

**You may say I'm a dreamer
But I'm not the only one
I hope some day you'll join us
And the world will be as one**

Imagine John Lennon

Centraal Station in Arnhem staat. Een van ons geeft Nederlandse les aan deze kinderen, eigenlijk pubers. Ik vond ze erg lief, sommigen wat verlegen, of een beetje bang. Een paar stelde zich voor, ook aan mij. We zongen: "We wish you a merry christmas", eerst in het Engels en dan in het Nederlands. Wat we een aantal malen herhaalden. Maar ook andere kerstliedjes. Op het laatst eindigden we in een soort volksdans en met het gezamenlijk zingen van "You raise me up". Ik ging compleet uit mijn dak en voelde me na afloop wezenloos gelukkig. Ik geloof dat de kinderen het ook leuk vonden. De begeleidster zei: "Ze hingen als groep als los zand aan elkaar en moet je nu eens zien". Dit is dan eens een positief berichtje tegenover al die narigheid van in wezen bange mensen.

Na afloop was er een jongen, die in zijn eentje achter de piano ging zitten. Op een gegeven moment speelde hij 'Imagine' van John Lennon, die zo weer tot leven kwam, met als laatste couplet:

"You may say, I'm a dreamer, but I'm not the only one.

I hope, some day you will join us, and the world will be as one".

("Je zou kunnen denken dat ik een dromer ben, maar ik ben niet de enige.

Ik hoop dat op een dag jij je bij ons voegt en dat de wereld zal zijn als één")

Op het moment staat "Imagine" nummer 1 op de hitparade, en dat zegt ook wel wat over deze tijd!

Verhalen van vluchtelingen

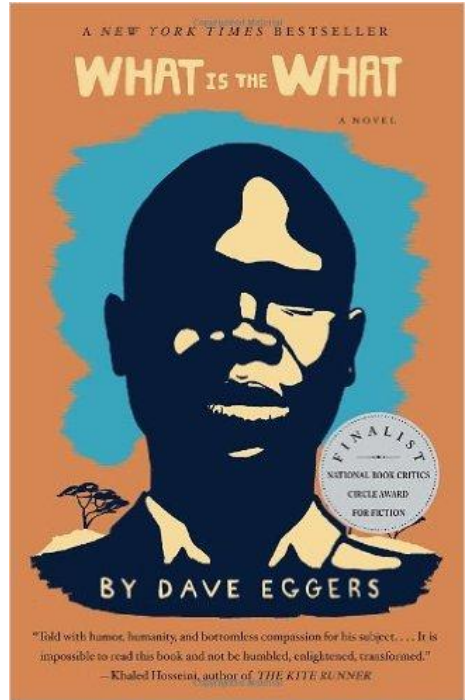
een brief van Rachel Brett die werkt voor QUNO

Beste Vrienden

Ik heb net een heel interessante vergadering meegemaakt over het luisteren naar mondelinge verhalen van vluchtelingen, verhalen uit de eerste hand georganiseerd door de Vluchtelingen organisatie van de Verenigde Naties in Geneve. Ik wil twee belangrijke dingen aan stippen:

1. Bronnen

Een van de sprekers was Valentino Achak Deng, een Zuid Sudanees die eerst als vluchteling in Amerika was gevestigd, maar die nu teruggekeerd is naar Sudan om daar te werken in het onderwijs. Zijn leven is verteld door Dave Eggers in de roman: *What is the what*. In het Nederlands vertaald *Wat is de wat*. **WHAT IS THE WHAT**, The Autobiography of Valentino Achak Deng: A Novel. By Dave Eggers.

Een andere bron is een boek van Halleh Ghorashi “Ways to Survive, Battles to Win” (Nova, 2002). Dit boek is niet vertaald in het Nederlands. Het is het onderzoek van Halleh Ghorashi over Iraanse vluchteling vrouwen in Nederland en Amerika.

Verder het boek en de website 'Humans of New York'

2. Welke acties zouden we als Quakers kunnen ondernemen: Laat vluchtelingen hun verhalen vertellen in scholen, als een manier van begrip creëren van hun leven als vluchteling. Dit lijkt iets wat Quakers zouden kunnen doen of wat wij meer zouden kunnen doen als we het al zouden doen, in Quaker scholen of ook in andere scholen waar Quakers werken of waar we contacten hebben.

Hartelijke groeten

Rachel Brett

EMEYF All-Age Gathering

van EMES FWCC

Alle leeftijden vergadering van 30 Juli tot 6 Augustus 2016 in 'Haus Venusberg' in Bonn, Duitsland

De Europese en Midden Oosten Jonge Vrienden vieren hun 20ste verjaardag deze zomer en jullie zijn uitgenodigd in Bonn een week met ons mee te vieren met jullie gezin en of vrienden. Of je betrokken bent bij EMEYF van het begin af aan of dat je nieuw bent bij onze groep of dat je gewoon een Vriend bent die meer wil weten van EMEYF, deze uitnodiging is bedoeld voor iedereen die geïnteresseerd is.

Het onderwerp van de week zal zijn: "The Adventures of Life" ("De Avonturen van het Leven") Vragen als: "Wat was het belangrijkste voor jou als tiener? Hoe beïnvloeden de veranderingen als jong volwassene wie we zijn? Verandert ons geloof als we volwassen worden? Hoe voelen we over dood en wat erna komt? Zullen ons uitdagen om ons te bezinnen op ons verleden, en onze toekomst.. Ze laten ons ook leren van elkaars ervaringen, herinneringen, hoop en verwachtingen.

Er zal tijdens het volwassen programma ook een programma zijn voor kinderen en jong volwassene. Hierin zullen veel sessies zijn voor alle leeftijden, spel, gebed en uitwisseling. De voorbereidingsgroep doet haar best om de '*All-Age-Gathering*' tot een succes te maken, maar uiteindelijk zal jullie creatieve deelname het tot een onvergetelijke ervaring maken. Dus als je ideeën hebt of vragen laat het ons weten. En vergeet niet op het registratie formulier te vermelden wat je zou willen bijdragen.

Op de website van EMES kun je het registratie formulier downloaden met praktische vragen en een voorlopig programma, een formulier waar je je als vrijwilliger kunt opgeven en waarmee ook minderjarigen die zonder ouders komen zich mee kunnen opgeven.

<http://www.emeyf.org/2015/06/16/all-age-gathering-2016/>

Je kunt je opgeven tot 31 maart 2016. We kijken er naar uit om deze ervaring met jullie te delen.

Geen bommen op Syrië!

Actie mede ondertekend door de Nederlandse Jaarvergadering van het Genootschap der Vrienden (Quakers).

De Nederlandse regering beraadt zich over een verzoek van de Verenigde Staten om bij te dragen aan de bombardementen op Syrië. Hierdoor dreigt Nederland opnieuw betrokken te raken bij een oorlog die niets oplost.

We weten uit het verleden dat bommen niets oplossen. De militaire interventies in Afghanistan, Irak en Libië hebben niets opgelost. Zoals toen al werd voorspeld door anti-oorlogsactivisten zijn de bommen alleen maar olie op het vuur geweest. In Afghanistan heeft de Taliban grote delen van het land onder controle, terwijl in de rest van het land corruptie en geweld aan de orde van de dag zijn. Islamitische Staat (Daesh) is een rechtstreeks gevolg van de ravage die de inval in Irak heeft veroorzaakt. Libië wordt verscheurd door een burgeroorlog.

Anderhalf jaar bombarderen in Syrië heeft nauwelijks resultaat gehad. De Verenigde Staten en haar Arabische bondgenoten bombarderen Daesh al vanaf september 2014. Sindsdien zijn ook Turkije, Rusland en Frankrijk gaan bombarderen. Wie denkt dat een paar Nederlandse F-16's gaan slagen waar al deze staten hebben gefaald doet aan wensdenken.

Luchtaanvallen versterken Daesh. Dat de bombardementen nauwelijks effect hebben, komt onder andere doordat Daesh in staat is de verliezen aan te vullen met nieuwe recruten. Door de luchtaanvallen kan Daesh zichzelf profileren als dé organisatie die zich verzet tegen het westen, terwijl de aandacht wordt afgeleid van de problemen in de gebieden die Daesh controleert. Er is geen betere propaganda voor Daesh dan luchtaanvallen waarbij veel onschuldige slachtoffers vallen.

Nederland wordt opnieuw een oorlog in gerommeld. Dat de luchtaanvallen Daesh niet zullen verdrijven, wordt ook onderkend door de voorstanders van bombardementen. Wanneer de resultaten uitblijven zal de druk om ook grondtroepen in te zetten toenemen. Daarmee dragen bombardementen niet bij aan een oplossing van het conflict, maar kunnen ze juist leiden tot verdere escalatie.

De tegengestelde belangen vormen een groot risico. Het is bijzonder druk in het Syrische luchtruim. Het gevaar op botsingen neemt daardoor toe, zeker gezien de dubbele agenda's. Dat Turkije onlangs een Russisch vliegtuig neerschoot onderstreept dit gevaar nog eens. Door deel te nemen aan de bombardementen loopt Nederland het gevaar betrokken te raken bij dergelijke conflicten.

De bommen betekenen nog meer ellende voor de Syrische bevolking. De Syriërs lijden al jaren onder een burgeroorlog waarvan het einde nog lang niet in zicht is. Luchtaanvallen zullen de ravage in Syrië alleen maar vergroten. De interventies in Irak en Afghanistan hebben laten zien dat 'precisiebombardementen' een wassen neus zijn. De ravage die de bommen aanrichten zullen bovendien uiteindelijk als een boemerang terugkomen.

Er zijn geen makkelijke oplossingen voor het verschrikkelijke conflict in Syrië. Maar de Nederlandse regering dreigt nu olie op het vuur te gooien omdat ze niet weet hoe de brand geblust moet worden. In plaats daarvan kan Nederland zich beter richten op hulp aan de slachtoffers van het geweld in Syrië en Irak.

Geen Nederlandse deelname aan de bombardementen op Syrië
Beëindiging van de Nederlandse betrokkenheid bij de bombardementen op Irak

Help de vluchtelingen uit Syrië en Irak!

Ondertekenaars:

Hassan El Arif (Nederlandse Egyptenaren Pro Democratie); Hassan Ayie (KMAN/KMAA); Lot van Baaren (Bestuurslid FNV); Ewout van den Berg (Internationale Socialisten); Jan Bervoets (Haags VredesPlatform); Aziz Beth Aho (Aramese Beweging voor Mensenrechten); Harry van Bommel (Tweede Kamerlid SP); Jan Anne Bos (Kerk en Vrede); Hans Boot (Solidariteit); Fiona Dove (Transnational Institute); Ewout den Heijer (Voorzitter SP Zoetermeer); David Hollanders (Wetenschappelijk bureau SP); Vicky Ioannidi (Reinform); Kees Kalkman (VD AMOK); Nuri Karabulut (DIDF); Maikel Kat (Voorzitter SP Zaanstreek); Gert-Jan Krabbendam (Fractievoorzitter GroenLinks Maastricht); Wim Lankamp (Voorzitter Nederlands Palestina Komitee); Lonneke Lemaire (Platform Stop Racisme en Uitsluiting); Kevin Levie (Voorzitter SP Rotterdam); Max van Linga (Hoofdredacteur Socialisme.nu); Malu Lüer (SP Diemen); Abdou Menehbi (Voorzitter EMCEMO); Anja Meulenbelt (Auteur); Mimi (Mad Mothers); Nourdin el Quali (Fractievoorzitter NIDA); Ineke Palm (Wetenschappelijk bureau SP); Harry Pals (Pastor EUG Janskerk, Utrecht); Kees van der Pijl (Oorlog is geen oplossing); Martijn de Rooi (Openheid over Irak/PvdA-lid); Jan Schaake (Enschede voor Vrede); Egbert Schellenberg (Bestuurder FNV Procesindustrie); Marlies Tjallingii (Nederlands Genootschap der Vrienden, Quakers); Bas Vermaat (Voorzitter SP Haarlem); Shirley de Vet (Doorbraak); Atse de Vries (Bestuurslid sectorraad FNV Woondiensten); Youth for Palestine

Autoriteiten treiteren de al-Hadidiyah gemeenschap

bron: Israelisch comité tegen huis vernietiging, vertaling: Nel Bennema

Op 30 november 2015 kwamen personeel van de Civil Administration (CA, Burgerlijk Bestuur) en soldaten naar de al-Hadidiyah gemeenschap in de Noordelijke Jordaanvallei, uitgerust met een hijskraan en een truck, om tien tenten in beslag te nemen. De tenten waren door hulporganisaties aan de gemeenschap gegeven na de vernietiging van 10 tenten met in

inwoners van Hadidiyah bij hun bezittingen

totaal 15 bewoners - inclusief 4 minderjarigen- en 7 bouwsels die voor vee en voorraad werden gebruikt. De bewoners leefden inmiddels in vier van de tenten die gisteren in beslag werden genomen, maar hadden nog geen tijd gehad om de andere 6 weer op te bouwen. Afgelopen zaterdag, 28 november, voor de inbeslagneming, kwam CA personeel naar de gemeenschap en vernietigde twee tenten die waren gebouwd door een van de gezinnen die dakloos waren gemaakt door de vernietiging twee dagen eerder. Deze gezinnen hadden hun woningen reeds verloren in een vernietiging in 2011, en nieuwe woningen gekregen van humanitaire organisaties. Daar kwam nog bij dat op woensdag 25 november militair personeel met een bulldozer kwam om de onverharde weg die naar de gemeenschap leidde, af te graven.

Op een bepaald moment arriveerde CA personeel dat opdracht gaf om dit werk te stoppen. Inmiddels was echter al ongeveer een kilometer lang traject vernietigd. De onverharde weg was oorspronkelijk in slechte staat en de bewoners waren begonnen dit in orde te maken met internationale hulp, om de toegang naar de gemeenschap te verbeteren en de bewoners (ongeveer 90 personen) in staat te stellen om zich vrij te verplaatsen. Op 18 november had CA personeel de bewoners te kennen gegeven dat zij dit werk moesten stoppen, met de mededeling dat de vernietiging van de weg ter sprake zou komen in het overkoepelend subcomité van de CA. Nadat de advocaat van de gemeenschap tijd had gevraagd om de nodige documenten te verzamelen inzake het legaliseren van de constructie, gaf het subcomité te kennen dat de opdracht tot vernietiging zou worden bevroren, en werd een nieuwe discussie uitgeschreven voor 31 december

2015. Desondanks werd op 25 november een deel van de weg vernietigd, zoals boven vermeld, waardoor de toegang tot de gemeenschap ernstig werd belemmerd. Het gevolg was dat veel kinderen die naar school gaan in het dorp Tammun, doordeweeks bij familie in dat dorp moesten blijven. De vernietigde weg maakt ook toegang tot medische zorg en vervoer van voorraden bijzonder moeilijk.

Khadijeh Bsharat, een 59 jarige inwonster van de gemeenschap, vertelde B'Tselem veldonderzoeker Aref Daragh-meh, over het leven in al-Hadidijah en de hoop van de inwoners op een herstelde onverharde weg.

“Ik heb 11 kinderen, mijn echtgenoot is dit jaar overleden, maar slechts een van hen woont bij mij in al-Hadidijah. De anderen zijn vertrokken naar andere plaatsen in dit gebied. Er is hier niets, het is een moeilijke leefbare plaats, zowel in de zomer als in de winter, en het leven hier is als een donkere nacht. De winter is werkelijk een nachtmerrie omdat de weg hierheen niet

Khadijeh Bsharat

geplaveid is en de regen er een modderpoel van maakt. We blijven maandenlang afgesloten van de wereld. We zijn afhankelijk van tractoren om ons af en toe basisvoorraden te brengen, omdat dat de enige manier is om hierheen te komen door de regen en de modder. We gebruiken onze mobiele telefoon om andere bewoners van dit gebied te kunnen spreken en om de autoriteiten van het Tubas-district om hulp te vragen, maar er kan niemand komen, omdat de weg onberijdbaar is. Zieke bewoners zouden kunnen doodgaan voor zij de hoofdweg kunnen bereiken om vandaar naar een dokter te gaan. Als er iemand ziek is sturen we hem per tractor of op een rijdier naar veiliger gebied en dan kan hij bij familieleden in Tammun blijven tot hij herstelt. Zelfs ambulances kunnen hier niet komen. Ik heb chronische gezondheidsproblemen en in de winter is het werkelijk levensbedreigend om hier te zijn. Soms blijf ik bij een van mijn getrouwde kinderen in Tammun, weg van mijn vee, tot ik beter ben. Het maakt me erg ongerust en ik maak me zorgen over mijn dieren en mijn bezittingen die ik achterlaat. Al-Hadidijah is een verschrikkelijke plaats om te wonen.

Een maand geleden waren we erg blij toen we hoorden dat de weg zou worden gerepareerd en geplaveid. Dat zou ons leven enorm verbeteren. Sommige bewoners begonnen met hulp van buiten aan de weg te werken en ik kan niet beschrijven hoe blij we allen waren. We vertelden elkaar

dat het leven beter zou worden en dat we in de zomer en in de winter overal naar toe zouden kunnen gaan.

Het probleem is dat de autoriteiten niet willen dat wij een gelukkig leven leiden om onze kinderen te kunnen opvoeden. Voordat

de dag aanbrak begonnen hun *militaire buldozer die de gerepareerde weg kapot maakt*

bulldozers de weg los te schuiven en daarmee verdween onze hoop. Ik weet niet waarom ze wel bouwen en planten zaaïen in de nederzetting Ro'i die naast ons ligt, en waar straten zijn en stromend water. Niemand valt hen lastig. Zij worden als mensen beschouwd en wij zijn dat niet. Ze harkten de weg los en nu zal hij modderig worden en heel moeilijk om erover te kunnen rijden. We kunnen de paden die door de heuvels lopen niet gebruiken, omdat de militairen daar oefenen en zij vol ammunitie liggen. We weten niet wat we moeten doen. Nadat het werk aan de weg begon sprak ik mijn zonen en dochters om te vertellen dat de weg hersteld zou worden, zodat zij geen excuus meer hadden om mij niet meer te bezoeken. Ik vertelde hun allen dat de weg beter was geworden en dat zij mij moesten bezoeken en voor me zorgen. Maar wat kan ik ze nu vertellen? Ik wil niet dat ze hun leven op het spel zetten als ze door de modder, stromend water en door de heuvels moeten komen.

Mijn burens en ik spraken erover hoe, nadat de weg zou zijn hersteld, onze kinderen en kleinkinderen hier zouden kunnen komen wonen. Omdat zij ver weg naar school moeten gaan, moeten zij meestal bij familie in Tammun blijven en wij missen hen erg. Als de weg hersteld is zou de bus die kinderen uit de verschillende tentdorpen ophaalt ook in al-Hadidjah langs kunnen komen om hen naar de dichtbij gelegen scholen in de Jordaanvallei te brengen en hen aan het eind van de dag weer thuis kunnen afzetten. Maar onze hoop is vervlogen.”

De voortdurende pesterijen van de Israëliische autoriteiten van de al-Hadidjah gemeenschap maken deel uit van de voortdurende inspanningen van de CA en van de militairen om Palestijnse gemeenschappen uit Gebied C te verdrijven. Deze regering is al vele jaren bezig internationale mensenrechten te schenden, met de gedwongen verplaatsing van beschermde personen binnen het bezette gebied, hetzij rechtstreeks door het vernietigen van huizen of indirect door onleefbare omstandigheden te creëren.

Bij de Quakers in Peru

Op bezoek bij de Jaarvergadering van de Iglesia Nacional de Los Amigos de Peru (INELA):

Door Marlies Tjallingii

Het is zondag 10 januari 2016 we zijn in Arequipa in het zuiden van Peru. We hebben drie dagen opgetrokken met de jaarvergadering van de INELA, Iglesia Nacional Evangelica de Los Amigos de Peru. Donderdagavond arriveerden de voorzitters, secretarissen en penningmeesters van de Kwartaalvergaderingen van de Peruaanse Quakers. Hier zijn de Quakers (Los Amigos) georganiseerd in Maandvergaderingen, dan Kwartaal vergaderingen en die komen in een Jaarvergadering bij elkaar. Wij kwamen donderdag na middernacht aan en hebben vrijdag de hele dag de vergadering meegemaakt, met onderwerpen die te maken hebben met de

afwikkeling van de financiën en ook met de jaarverslagen. Ieder bestuur moest een jaarboek van de activiteiten overleggen en ook een kasboek met het overzicht van de financiën. Als ze dat niet bij zich hadden kregen ze

'splend dichtbij God' workshop in Arequipa

op de kop. Er zijn alleen Quakers in het zuiden van Peru, dit komt omdat Quaker missionarissen uit Portland Oregon (VS) van uit Bolivia dat ligt ten Zuiden van Peru) werkten. In het midden en noorden zijn er geen Quakers in Peru. Alle Quakers hier zijn evangelische Quakers, die in hun diensten weinig stilte hebben. Vrijdag zou er vergaderd worden van 8 tot 12 uur en dan weer van 14 tot 18 uur met 's avonds nog een workshop van Caryl een Amerikaanse die een speciaal programma voor kinderen kwam uitleggen: 'Playful with God', Jugando juntos a Dios ofwel Splend dichtbij God. Het ochtend programma liep uit tot half twee en toen werd er pas gegeten. Het bleek dat er veel problemen waren die opgelost moesten worden. Daarvoor werd het middagprogramma

gebruikt en de aanwezigheid van Kenny was daarvoor heel geschikt. Kenny heeft vanuit Portland Oregon 16 jaar als missionaris in Peru gewerkt. Hij heeft zijn conflicthanteringsvaardigheden gebruikt bij het overleg. Zaterdag hebben we gekozen om naar het centrum van Arequipa te gaan en onze mails te bekijken. We zagen de kathedraal in het centrum en het Monastir de Santa Catalina, een compleet ommuurd dorp voor nonnen in de 16^e eeuw en later. Dit klooster was gesticht 40 jaar nadat de Spanjaarden hier kwamen. Vrouwen moesten betalen om non te worden. Toen we in de middag weer terug waren, bleek dat het goed was dat we de groep alleen gelaten hadden. Daardoor was er ruimte voor ontlading, voor het zeggen wat nog niet gezegd werd en wat met buitenlandse oren misschien niet gezegd werd. Ken had ook hier weer een belangrijke rol. Na de ochtendvergadering was het gedeelte van de Jaarvergadering afgelopen. Na de lunch was er weer een workshop van Caryl over 'Jugando juntos a Dios'. We hebben van 's middags 2 tot 6 uur samen Bijbelverhalen, parabels en verhalen van de Quakers geoefend. Zondag was er eerst een dienst, die begon om 9 uur en doorging door tot 12 uur. Eerst werd er gezongen, daarna was er een Zondagsschool voor volwassenen, waar Patricia een tekst uit Romeinen behandelde en kriskras door de Bijbel ging om het uit te leggen. Ze had er veel werk van gemaakt. Na een uur uitleg mocht Ken de preek doen, die ging over de Stilte die bij de eerste Quakers was en die totaal ontbrak in deze groep. Hij sprak erover en er was geen stilte. Later zei hij: "dat past ook niet in deze cultuur". Er waren nog veel andere sprekers. 's Middags gaf Caryl een workshop van 2 tot 6. Er waren ongeveer 20 deelnemers. Ze legde nog eens uit wat de bedoeling was en toen gingen we in drietallen aan de gang met verschillende verhalen. Samen met Sytse en Hilda gingen we aan de slag met een verhaal over George Fox. We kregen een pakket met een doek, wat het Engeland van Fox voorstelde. Er was ook een houten poppetje met een grijze hoed, verder een plaat van een kerk, van soldaten, van boeken en van muziek, een rood hart en een doorzichtig hart. Het verhaal ging over George Fox, die overal zocht en geen antwoord vond op zijn vragen. Hij zocht in de kerk, hij zocht in de Bijbel en andere boeken, hij zocht het in zingen. Ze zeiden tegen hem: ga toch werken in het leger. Uiteindelijk vond hij antwoorden in zijn eigen hart en toen kon hij de antwoorden van de kerk, van de liederen en de Bijbel vinden. We oefenden het verhaal drie keer en daarna vertelde Hilda het verhaal in de groep, terwijl ze de kaarten, beeldjes en afbeeldingen bewoog. Heel mooi hoe met dit concrete tastbare en zichtbare materiaal een sterke betrokkenheid werd gecreëerd! Ik was onder de indruk van de werking van deze methode en hoe ik zelf meegenomen werd in de zoektocht van George

Fox om tot zijn inzichten te komen. We werden door Ramon, die hoofd is van een Quakerschool in de plaats Juli, uitgenodigd om enkele dagen bij hem te komen logeren. Juli ligt aan het Titikakameer, het grootste meer ter wereld op een hoogte van 3810meter. We sliepen nog een nacht in Arequipa en de volgende dag gingen we via Puno en Illave naar Juli. We logeerden drie nachten bij Ramon en Lucilla. Ramon zal ook mee doen aan de Wereldconferentie. Later meer over deze indrukwekkende ervaringen.

Augustin (president van de Peruaanse Quakers) probeert de methode voor het publiek

Vissen met Peruaanse Quakers

Door Marlies Tjallingii

Dinsdag 12 januari gaan we met Ramon op stap in de stad Juli aan het Titikatameer. Voor ons is het bijzonder om echt te logeren bij Peruaanse quakers thuis en niet in een Backpackershostel, ook al heeft dat ook zijn charme. We logeren bij Ramon (68) en zijn vrouw Lucilla (73), en hun zoon Rubin (43). Ze hebben twee koeien, 10 schapen en 5 kippen. Ramon heeft bij zijn huis een school gebouwd en ook de Quakerkerk is naast zijn huis. De school heet “Colegio de Jorge Fox” (spreek uit Gorge, met een scherpe G). Hij heeft een kantoor voor de directie van de school en een extra slaapkamer waar wij logeren, waar grote dozen met Spaanse Bijbels en oude

computers zijn opgeslagen. Er hangt een echt geschilderd portret van George Fox in het kantoor. Er is een sta wc (waar ik wel even aan moet wennen) en er is stromend water van 6 tot 7 in de ochtend, en er is elektriciteit en internet. Voor elke maaltijd, die zeer eenvoudig en smakelijk zijgaan de hoeden af en spreekt Ramon een gebed uit waaruit vooral dankbaarheid blijkt. Als het onweert - wat we twee keer mee maken - valt de elektriciteit uit.

Ramon brengt ons naar Elvira, die ook in Arequipa was bij de Jaarvergadering van de Vrienden van 7 tot 10 januari en als assistent-schrijver de vergadering mee leidde. Ze ging zaterdag direct na de lunch terug naar huis, zodat ze op zondag in de kerk kon zijn in Juli. Dat is ongeveer 10 uur reizen! Zij en haar man Hugo hebben een viskwekerij in het Titicaca meer. Bij het meer hebben ze een huisje gebouwd waar ze kunnen eten en ook de wacht houden. Ze hebben een boot en kunnen daarmee voer brengen naar de vissen. We gaan mee in de boot en zien zo hoe de vissen gevoerd worden, eerst een keer bij alle vissen van verschillende grootte en dan nog een keer er langs. 's Middags gaat Hugo nog een keer de kleine visjes voeren. 20.000 kleine visjes die na een paar weken verdeeld worden over de verschillende netten: 4 keer 5000. Hugo is succesvol in zijn werk. Hij is er zeer tevreden mee. Hij was godsdienstleraar, maar kon daarmee niet echt zijn brood verdienen. Hij is daarmee gestopt en kan nu veel meer verdienen. In twee dagen vis kwekerij verdient hij het hele salaris dat een leraar in een maand verdient. Ook Elvira was docente Spaans taal op een middelbare school en is daarmee gestopt en helpt nu haar man bij het kweken van vis. Het is vakantie in de maanden januari en februari en Paola hun dochtertje van 8 is ook mee in de boot. Zij houdt er van om buiten te zijn en mee te gaan om de vissen te voeren. Hugo denkt dat zij misschien wel zijn bedrijf zou willen overnemen. Ik heb het gevoel, dat Hugo die ook pastor is van de Quakers, zich dicht bij Jezus en zijn apostelen voelt. Terwijl hij vanuit de

Ramon en Lucilla in hun woonkamer, Sytse heeft een deken om omdat het zo koud is als de zon weg is op deze hoogte.

boot de vissen voert en observeert en terwijl hij zijn netten naait, is hij helemaal in zijn element. Zijn de apostelen ook niet zo bezig geweest? Als we weer terug zijn van het meer, gaan we naar het huis van Elvira en Hugo. Vlakbij is de plek waar ze een nieuwe kerk bouwen. Met onze Nederlandse ideeën snappen we dat eigenlijk niet. Een kerk van vijf verdiepingen, waarvan de onderste de garage is, waar auto's geparkeerd kunnen worden. De tweede verdieping is de plek waar de bijeenkomsten in de kerk gehouden kunnen worden. De derde verdieping, die nu nog helemaal niet gebouwd is wordt de plek waar ze kunnen eten en bij elkaar zijn. Waar ook bruiloften gevierd en andere festiviteiten gehouden kunnen worden. De vierde verdieping is waar ze lessen kunnen geven. De vijfde verdieping weet ik even niet meer. Ik krijg het idee dat het allemaal wel wat hoog gegrepen is. Elvira is helemaal overtuigd dat deze droom gerealiseerd zal worden. Met kleine beetjes geld bij elkaar gesprokkeld. Daar hebben we wel bewondering voor. Als we de garage bekijken, die nu nog vol ligt met bouw materiaal, zegt ze: "Dit is ook voor de komende generaties als onze kinderen en kleinkinderen meer auto's hebben. We kunnen de plekken ook verhuren voor de auto's van de burens die dan een parkeer plek hebben." Ze vraagt of de Nederlandse Quakers kunnen helpen bij het realiseren van de bouw, of in ieder geval een beetje bijdragen. We zeggen dat we dat willen vragen aan de Nederlandse Vrienden. Wat een moed om zo te dromen ook voor de toekomst!

Geloven in groei!

We zien de volgende dag, als we met Ramon rondrijden in zijn 25 jaar oude Nissan, nog een Quaker kerk, ergens buitenaf. Dat is een kleine kerk helemaal op het platteland. Ramon legt uit dat de nieuwe kerk is voor alle groepen in Juli. Dat hadden we nog niet begrepen. Ze steunen met elkaar de bouw van de kerk. Dat is een mooie gedachte en die willen we ook wel mee ondersteunen. Omdat we gelogeed hebben bij Ramon en daar niet voor hoefden te betalen, geven we een bijdrage voor de kerk die naast het huis van Ramon staat en ook voor de nieuw te bouwen kerk. Ramon ontvangt het geld met plezier.

Na drie nachten logeren bij Ramon en Lucilla, zijn vrouw en Rubin, gaan we 's morgens om 5 uur met de bus naar Puno en dan met de bus naar Cusco. Hier hebben we nog een paar dagen voordat we naar de Wereldconferentie gaan in Pisac dat 33 km van Cusco ligt. De deelname aan de Jaarvergadering in Arequipa en het logeren bij Ramon en Lucilla heeft ons een prachtige mogelijkheid gegeven om iets ons meer verbonden te voelen met de Quakers (los Amigos) in Peru en hun leven even te delen.

Anti-Eurosatory campagne

Geen nieuwe brandstof voor oorlog!

door Karina Knight Spencer, Midi PyreneseMaandveregadering, Vertaling: Jan Ramaker

Beste Vrienden,

Als je geschokt wil worden, zoek dan naar “Eurosatory” op internet. Eurosatory is een van de grootste wapenbeurzen ter wereld. Deze wordt eens in de twee jaar in Parijs gehouden. In 2016 is die van 13 t/m 17 juni. Daar wordt de wapenindustrie met haar vredesvernietigende wapens gepromoot. Die industrie ziet eruit als de zwarte gaten in het universum waarin geld verdwijnt en daarvoor in de plaats dood en verderf uitgespuw wordt.

Wij Franse Quakers en Europese Quakers hebben al jarenlang tegen deze wapenbeurs gedemonstreerd. Nu zijn we van plan om op 20 juni te demonstreren op het tentoonstellingsterrein en in de Parijse binnenstad. Ook plannen we andere activiteiten, zoals een pelgrimage, samen met Kerk en Vrede en Franse vredesgroepen vanuit Duitsland. We zijn er ons best van bewust, dat uiting geven aan onze verontwaardigde afkeuring onvoldoende is om de internationale wapenhandel en de kwalijke gevolgen daarvan tegen te gaan. Voor 2016 zijn we bezig om pers- en politieke campagnes te ontwikkelen, zodat onze stem niet verloren gaat in de kakofonie van de vele Parijse protesten.

Op de beurs zelf zullen vooral de werknemers van de wapenindustrie aanwezig zijn, die daar proberen zijn om de nieuwe markten voor hun bedrijven te openen. Zij zijn net zo machteloos als wij om hun industrie te beïnvloeden. Onze stemmen zullen niet luid genoeg zijn om hun meesters te verontrusten.

Daarom willen we iedereen die voorbij komt aanspreken en er bij hen op aandringen een betere manier te vinden om hun dagen door te brengen. We zullen er bij hen op aandringen om de wapenindustrie de rug toe te keren en een meer constructief beroep te kiezen.

Onze demonstraties zullen een ander karakter dragen dan de gebruikelijke uitingen van verontwaardigde afkeuring. We hebben een gift van €750 van het Radley Fonds ontvangen, waarvoor we dankbaar zijn.

Net zoals kleinere bedragen van verschillende Quaker meetings. Maar we hebben nog steeds een bedrag van ongeveer €4.500 op onze begroting en dat is exclusief reis- en verblijfskosten van individuele deelnemers. Mochten jullie je geroepen voelen om deelnemers financieel te ondersteunen of gelden beschikbaar te stellen voor de algemene onkosten, dan kan je contact opnemen met de onderstaande contactadressen of rechtstreeks een bijdrage storten op de genoemde bankrekening.

Bij voorbaat dank voor jullie ondersteuning in welke vorm dan ook.

In Vriendschap,

Contact adressen:

Karina Knight Spencer karinaknightartist@gmail.com

Hans Georg Klee friedensklee@posteo.de

Bank rekening: Amicales Quakers de Midi Pyrenees BANQUE POPULAIRE OCCITANE, Bank adres: Yournefeuille, Toulouse, France
Bankrekening IBAN: FR76 1780 7008 4367 6190 0398 661, BIC: CCBPFRPPTLS, Omschrijving :Non-Eurosatory

Eurosatory, de grote wapenbeurs

Ondersteuning van Vrede in Oekraïne

door John Lampen, van de Britse Jaarvergadering, vertaling Jan Ramaker

Tijdens de Jaarvergadering van de Europese en Midden Oosten sectie van FWCC in 2014, kwamen onze Vrienden Mikhail (Mischa) Roschin van de Moskouse Maandvergadering en Roland Rand van de Talinn Quakergroep (Estland) met een concern om de conflictgebieden in Oekraïne te bezoeken en na te gaan welke mogelijkheden er zijn om de vrede te bevorderen. Na een periode van overweging besloot de Meeting dit concern te ondersteunen en een steungroep in te stellen en bovendien financiële middelen voor de kosten te reserveren. Een kleinschalige oproep voor steun leverde een bedrag van ruim € 13.000 op. Na aftrek van de reiskosten van onze Vrienden, waarvan het verslag in Among Friends nr. 313 stond, bleef er nog € 4000 over. De steungroep besloot om dat bedrag te verdelen over een drietal projecten die Roland en Misha hadden aanbevolen.

AVP in Ukraine

Friends House Moskou heeft Alternatieven voor Geweld Project (AVP) workshops verzorgd voor ontheemden in Oekraïne en wij konden net wat meer dan €2000 bijdragen aan dit werk. In totaal hebben ze 27 workshops voor vluchtelingen kunnen houden: 11 in Odessa, 13 in Kharkov en 3 in Slavyansk and Kramatorsk, 2 steden dichtbij de frontlinie. 20 van deze workshops waren speciaal voor kinderen en teenagers. Een van de deelnemers zei na afloop: “Ik vind het fijn dat ik in de gelegenheid gesteld ben om mijn ideeën met anderen in een vriendschappelijke sfeer te delen en de ervaringen van anderen te horen”. De Odessa Regionale Mediatie Groep (waarmee een aantal al heeft samengewerkt) houdt zich bezig met het oplossen van conflicten en meningsverschillen zowel van criminele als burgerlijke en etnische aard. Ze geven trainingen in geweldloze conflictantering en vaardigheden in conflictoplossing voor voortgezet en hoger onderwijs. Hun staf heeft ervaring in het ondersteunen van dialogen tussen groepen in de Noordelijke Kaukasus en een aantal Sovjet republieken. Ze waren dus

zeer op hun plaats bij het uitbreken van de vijandelijkheden in de organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE). We waren in staat om hun €1500 te geven.

De derde bijdrage (€1600) was voor een zomerkamp in de buurt van Odessa met de steun van de Talinn Quaker groep. Daar werd aan acht families gastvrijheid geboden: 11 ouders, 11 kinderen boven de 15 jaar en 7 kinderen tussen de 10 en 15 jaar. Het waren ontheemden uit de Lugansk en de Donetsk regio's en uit de Krim. Het kamp bood veiligheid aan deze mensen die gevlucht waren voor militaire acties. Ze konden daar op adem komen en de familiebanden aanhalen. Alla Soroka, een van de organisatoren vertelde: "Ons team bestond naast kampleiders uit AVP trainers, een sportinstructeur, een therapeut en een arts. Het programma was zodanig uitgekiend, dat de deelnemers 's morgens en 's avonds op het strand konden genieten, want dan is zonnebaden het veiligst. Rond de lunch werden creatieve workshops gehouden. Voor en na het avondeten werden training en gezinsactiviteiten georganiseerd, omdat het dan koeler was en de deelnemers het actiefste waren. Het uitgebreide verslag van Alla staat op de FWCC-EMES website.

De situatie in het Oostelijke deel van de Oekraïne is sinds het Vredesakkoord van Minsk in februari 2015 rustiger. Een wankel staakt-het-vuren houdt grotendeels stand, alhoewel er sporadisch schermutselingen optreden. Maar er is nog weinig vooruitgang richting vrede en een politieke oplossing. In deze gespannen omstandigheden is ieder initiatief tot herstel van vertrouwen, vriendschap en vergeving tussen de "Oekraïners" en de "Russen" welkom en de Vrienden zijn dankbaar dat ze daar een steentje aan hebben kunnen bijdragen.

*AVP in
Oekraïne*

Ecoquaker Simplicity

door Marianne van der Zee

Toen ik de foto van een van mijn poezen die bij de ecoquaker van januari geplaatst was, eens goed bekeek zag ik dat ze op de wasmachine zat en realiseerde me opeens dat ik toen een heel ander leven leidde dan tegenwoordig. Mijn leven tegenwoordig is redelijk simpel en ik kom geregeld mensen tegen die zeggen dat zij dat ook zouden willen maar het niet kunnen. Wat voor mij klopt hoeft echter voor een ander niet te kloppen, ik denk dan ook dat iedereen zijn eigen weg daarin moet gaan en het is niet zo dat de ene weg beter is dan de andere. Daarmee bedoel ik natuurlijk de weg van bewustwording en er zoveel mogelijk naar leven. Toen ik 9 maanden was liep ik al door het huis heen (daar was mijn moeder trouwens niet erg blij mee). In mijn verdere leven ben ik echter niet verder gekomen dan de avondvierdaagse in Aalten, niet eens die van Nijmegen, laat staan de marathon van Rotterdam. Degene die de marathon loopt heeft waarschijnlijk van binnenuit een gevoel gevolgd, ik heb die neiging nooit gehad. Die verandering naar een simpeler leven is helemaal niet bewust geweest, maar het is langzamerhand gegroeid.

Vreemd genoeg nam ik vaak de beslissing om iets weg te doen uit een gevoel van ergernis of onvrede, niet uit een gevoel om iets te doen voor het milieu of iets dergelijks. De enige uitzondering is mijn beslissing om veganist te worden, dat was heel bewust.

De eerste ergernis was de tv, niet alleen de programma's en de reclame, maar vooral mijn eigen gedrag. Iedere avond dom zitten kijken en zappen tot het bedtijd is. Dat was al heel lang geleden. Wel woonde ik toen in een huis in mijn eentje met wasmachine, droger, afwasmachine, whirlpool, koelkast en 2 diepvriezers.

De eerste diepvriezer ging eruit omdat ik van alles invroor en het niet opat, de afwasmachine ben ik mee gestopt omdat het met de hand afwassen sneller ging en de afwas niet altijd schoon werd.

De whirlpool, diepvriezer, wasmachine en droger bleven in het huis dat ik verkocht en toen ik op de camping kwam wonen kon ik de gezamenlijke wasmachine en droger geruiken. Helaas was het wasmiddel inbegrepen en dat rook zo sterk dat mijn hele huis er naar rook als ik de was in de kast had gelegd. Ik vond dat heel netjes gezegd niet een echt

lekkere geur. Dus ben ik met de hand gaan wassen met sunlight zeep en buiten drogen.

Vervolgens ergerde ik me aan het geluid van de koelkast waar bijna niets meer in stond sinds ik veganist was geworden. Dat was het laatste grote apparaat dat eruit ging.

Wat ik bedoel te zeggen met dit hele verhaal is dat we ons eigen gevoel moeten volgen. Voor ieder mens zal dat zijn of haar weg zijn en die is uniek en we kunnen nooit zeggen dat de weg van een ander beter of slechter is dan de onze. We moeten onze eigen integriteit behouden om zo in vrede met onszelf te kunnen leven.

Soms is het echter heel makkelijk om simplicity toe te passen:

BESPAAR 2500 LITER WATER

SPOEL JE TOILET NIET DOOR VOOR	STOP MET DOUCHEN VOOR	SLA VANDAAG OVER
		
3 MAANDEN	1,5 MAAND	1 BURGER

www.veganisme.org

The infographic features a background of blue ocean waves. The text and icons are arranged in three vertical columns, separated by thin white lines. The word 'OF' is placed between the columns. The burger icon is highlighted in yellow.

Onze economie is niet zo democratisch als wij denken

door Johannes Berger

De redacteur van de Vriendenkring reikte mij een tekst aan uit de recente publicatie van Jesse Klaver (lijsttrekker Groen Links), ‘De mythe van het economisme’: ‘De Belgische socioloog Walter Weyns beschrijft de gevolgen (van de marktlogica, red) in zijn boek *Marktisme* als volgt: kwaliteit wordt kwantiteit; waarde wordt prijs; geloofwaardigheid wordt score (of ook rating); burger wordt klant; vertrouwen wordt marktvertrouwen; betekenis wordt functie; zin wordt target; oordeel wordt benchmark; leven wordt resource; geest wordt instrument; handelen wordt strategie; waarheid wordt impact; politiek wordt bestuur; vrijheid wordt consumentisme. Ik zou eraan toe willen voegen: besturen wordt boekhouden voor gevorderden. In het economisme is het platte economische argument doorslaggevend. Alles maar dan ook alles wordt herleid tot een simpele rekensom. Wat geen prijs heeft, telt letterlijk niet mee. Maar veel van wat van waarde is, van wat in ons leven belangrijk is, heeft geen prijs: vrije tijd, vriendschap, natuur, zeggenschap, schone lucht, kunst. In het economisme kennen we van alles de prijs, maar we zijn vergeten wat de waarde is’.

Klaver probeert met dit boekje de politiek te vergroenen. Hij vervolgde recent met een voorstel in de tweede kamer, samen met Samson (PvdA) voor een klimaatwet met een dito begroting voor Nederland. Net als de jaarlijkse rijksbegroting, zou zo ’n klimaatbegroting uitgaan van een jaarlijks CO2-budget dat in 2050 tot 0 moet zijn teruggebracht door de uitvoering van concrete acties tot vermindering van ons energiegebruik en dus van onze CO2-uitstoot.

Walter Weyns

- Deze politieke weg is zeker niet onbelangrijk. Maar deze veronderstelt dat wij in een democratie leven waarin wij allemaal iets te zeggen hebben en waaraan wij allemaal kunnen bijdragen. Helaas gaat deze vlieger niet altijd op: steeds meer mensen staan

met weinig perspectief aan de zijlijn. Een lijn die getrokken is langs etnische-, leeftijds-, gezondheids-, onderwijs- of andere grenzen. Ons economische systeem is niet democratisch. En alsof dat niet genoeg is, het systeem is niet stabiel, niet duurzaam of toekomstbestendig, en niet rechtvaardig. Onze politieke economie faalt op dramatische wijze. Dit heeft onbedoelde effecten die hebben bijgedragen aan een financiële-, energie-, veiligheids-, ecologische (klimaat, grondstoffen, biodiversiteit, etc)- en voedselcrisis. Kunnen we fundamentele veranderingen tot stand brengen die onze humaniteit tot zijn recht laat komen en onze relatie met de natuur kan herstellen?

Terecht wijst Klaver op het belang en het probleem, van onze waarden. Die zijn we volgens hem ‘vergeten’, of in ieder geval minder belangrijk gaan vinden in de politieke arena. Waarden komen uiteindelijk voort uit onze identiteit. Als wij weten wie wij zijn, dan hanteren wij andere waarden dan die in onze economie lijken te gelden, in dit geval het produceren en consumeren ten koste van alles. Wie ik ben wordt in belangrijke mate bepaald door de mate waarin ik besef onderdeel te zijn van iets groters, hoe je het ook zou willen noemen, bijvoorbeeld de Grote Economie die alle natuurlijke rijkdommen omvat, een globale mensenfamilie, de natuur, Gods wil. Als ik mij blijf identificeren met mijn eigen lichaam, mijn eigen behoeftes, of die van een groep, dan sluit ik per definitie anderen buiten die niet tot de groep behoren. Dat zijn secundaire identiteiten, die overigens niet onbelangrijk zijn, maar wel eenzijdig en beperkt.

Onze economie is niet zo democratisch als wij denken. Moet ons dat zorgen baren? Misschien niet. Het huidige economische systeem zal zichzelf wel opblazen, zoals zoveel andere beschavingen vóór ons in het slop zijn geraakt voor ons. Dat gebeurt altijd om precies dezelfde reden, en volgens dezelfde patronen, zeggen sommige historici. De mens wil namelijk vaak maar één ding: zo snel mogelijk rijk worden en er zo weinig mogelijk voor doen. Dit is altijd een recept voor ondergang geweest en dat is het ook nu. De perspectieven die historici dan ook schetsen, wanneer beschavingen daverend tot een einde komen, zijn overigens niet zo fleurig en eindigen stevast in oorlog en financiële crises. Herkenbaar?

Er zijn dus genoeg goede redenen om in actief verzet te komen als we de economische, financiële en ecologische schade willen beperken voor onszelf en toekomstige generaties, en als we hoop willen houden en

bieden op een nieuwe toekomst. Er zijn namelijk veel weldenkende mensen die het anders willen, die stabiliteit, vrede en duurzaamheid op het oog hebben, en weten hoe dat te realiseren, maar hun stemmen worden niet voldoende gehoord. Er zijn ook velen die lijden aan (verborgen) armoede of wachten op een baan of een huis, maar hun stemmen worden ook niet gehoord. Dat vormt meteen een voedingsbodem voor angst, haat, en geweld. Ik denk dat het in de kern gaat om de vraag hoe mensen met elkaar het 'heft in eigen hand kunnen nemen', een nieuwe democratie en een nieuw burgerschap kunnen vormgeven en zo hun eigen menselijkheid hervinden.

Op kleine schaal, onzeker tastend en zoekend, is er een veelheid aan initiatieven te ontwaren die een bijdrage beogen te leveren aan een stabiele, weerbare maatschappij waarin iedereen mee kan doen. Deze initiatieven raken aan alle relevante thema's als economie, vrede, voedsel, energie, ecologie, etcetera maar beginnen bij burgerschap, waardigheid van de mens en solidariteit. De voorbeelden bieden ruime inspiratie voor eigen actie.

Vereniging Basisinkomen beijvert zich voor de invoering van een basisinkomen.

Burgerinitiatief Ons Geld heeft handtekeningen verzameld om in de Tweede Kamer aandacht te vragen voor ons geldsysteem en die voorstander zijn van geldschepping als een publieke functie in plaats van een bancaire, private functie.

Vele lokale economische initiatieven organiseren ruilbanken, lokale valuta, coöperaties voor eigen energieopwekking, zorg of uitkering bij ziekte (broodfondsen), gemeenschappen voor ecologisch wonen, lokale voedselvoorziening.

Globaal zijn er initiatieven waarin bijvoorbeeld boeren zich verenigen tegen de machtige zaad-industrie. De zogenaamde food-sovereignty beweging verenigt wereldwijd duizenden boeren.

Vergeet ten slotte ook niet de lokale politiek, momenteel wel strijdtonel van decentralisatie van taken, budgetten en zelfs inkomsten, maar met nog altijd weinig eigen autonomie. In een aantal gemeentes in Nederland wordt echter geëxperimenteerd met echte lokale betrokkenheid, niet in de besluitvorming alleen, maar in de ontwikkeling en uitvoering van nieuwe ideeën. Voorbeelden zijn Goirle, Zaltbommel, Voorschoten, Zoetermeer, Purmerend, Geldermalsen, waar onder andere met wijkraden wordt gewerkt die redelijk autonoom te werk kunnen gaan ('De geuzen aan de macht' - Bert Euser). Ze lopen echter tegen wetgeving aan die de rol van

de staat borgt en te weinig ruimte laat voor lokale autonomie. Dat moet centraal worden veranderd om verder te komen.

Om tot echte verandering, kanteling van ons systeem, te komen, is het vereist dat deze lokale burger actie ondersteunt en gefaciliteerd wordt door beleid, wetten en goed bestuur op nationale en internationale niveaus. De politiek is misschien niet democratisch, maar wel nodig voor de noodzakelijke veranderingen! Zonder politieke uitspraken te willen doen, heeft Klaver hier in ieder geval ideeën over gepresenteerd in zijn recente boek. Overigens wordt het boekje door een aantal commentatoren niet aangeprezen als bijzonder diepgaand. Er is vernieuwing nodig, laten we leren van crisis en onze menselijkheid aanspreken als wij het heft in eigen handen houden, of nemen.

Ten slotte. Wellicht is het inspirerender om alles om te keren, zodat we weten wat we wel willen in plaats van wat we niet willen:

Kwantiteit wordt weer Kwaliteit;

Prijs wordt weer Waarde;

Score wordt weer Geloofwaardigheid;

Klant wordt weer burger;

***Marktvertrouwen (controle of aandelen koersen) wordt
weer vertrouwen;***

Functie wordt weer Betekenis;

Target, doelen en deadlines worden weer echte Zingeving;

Benchmark wordt weer Oordeel;

Resource wordt weer Leven;

Instrument wordt weer Geest;

Strategie wordt weer Handelen;

Impact wordt weer Waarheid;

Bestuur; wordt weer Politiek

Consumentisme wordt weer vrijheid.

Handen en Voeten Oproep

door wils 't hart

Enige tijd geleden meldde Willem Furnée op Facebook dat hij zich had opgegeven als vrijwilliger bij Vluchtelingenhulp om taalles te geven aan vluchtelingen in het opvangkamp bij hem in de buurt. Daarmee stapte hij in een onbekende wereld van moderne hulpverlening.

Hier zou een succesverhaal moeten beginnen, maar regels en procedures houden echte hulp tegen. Willem is nog niet “aan de beurt”. Taalles moet op een voorgeschreven manier op een voorgeschreven plek. Je mag niet “zomaar” hulpgoederen brengen. Je mag niet “zomaar” vriendschap sluiten.

De (kerkelijke) groep waar ik me bij heb aangesloten in de provincie Groningen heeft een potluck-maaltijd georganiseerd. Zomaar, een ontmoeting met gezellig eten, praten en ontmoeten. Deze maaltijd is op het allerlaatste moment afgelast, vanwege Keulen...

Vrienden, hoe zijn jullie ervaringen, wat kunnen/ mogen/ willen jullie doen voor onze nieuwe landgenoten?

Deel het hier in Handen en Voeten met elkaar. Van elkaar kunnen we leren, ideeën en inspiratie opdoen en iets van de grond krijgen.

We kunnen niet allemaal naar Griekenland of Calais, maar we zijn hier met onze handen en voeten.

Waar zijn Quakerbijeenkomsten?

Wijdingssamenkomsten in Nederland en België

Amsterdam	iedere zondag 10.30	Vossiusstraat 20, Amsterdam
Antwerpen	geen vaste tijdstippen	Info Jan Peeters tel.: 0032.15.24 75 10 email : boekrijk@hotmail.com
Breda/ Ulvenhout	Zondag 7 febr. 11.30, bij Corien, Withof 4, Ulvenhout	Info: Corien van Garderen: 076-8502421 Graag bevestigen: coriegarde@ziggo.nl
Brussel	iedere zondag 11.00	Quakerhouse, Square Ambiorix 50, 1000 Brussel, tel.: 00.32.2.230 49 35
Bennekom	2e en 4e zondag van de maand: 10.30 Kinderen zijn welkom!	"Commanderij", Commandeursweg 44, Bennekom. Op de 2e zondag is er eerst van 10.30 – 11.00 een worship-sharing, daarna wijdingssamenkomst tot 12.00.
Deventer	Wijdingssamenkomst 3 ^e zondag 10.30 Gespreksavond: 1 x maand: 18.30 op wisselend di/do	Wijdingssamenkomst in het Meester Geertshuis, Assenstraat 20, 7411JT Deventer. Gespreksavonden, data en inlichtingen bij Frieda Oudakker 0570- 670287 email: friedaoudakker@live.nl
Groningen	2e en 4e zondag van de maand in Groningen: 10.30 1e zondag van de maand te Hellum 10.30	2 ^e en 4 ^e zondag: De Poort, Moesstraat 20, 9717 JW Groningen, tel.: 050-5712624 1 ^e zondag: te Hellum, Hoofdweg 41: Kinderen zijn welkom! Graag tevoren doorgeven aan de schrijver: Peter Spreij; nonmv@pspreij.nl
Den Haag	iedere zondag: 10.30	Stadhouderslaan 8, Den Haag Kinderen zijn altijd welkom. Bij kennisgeving vooraf is er voor hen een aangepast programma.
Wijhe, bij Zwolle	Op 1e zondag van de maand 10.30	Wim en Deborah Balijon: 0570-597170 Slotpark 77, 8131 DW Wijhe. Graag aankomen als je komt.

Wijdingssamenkomsten op Afstand

1. Meeting at a Distance. Inlichtingen: caroline.wilson@esade.edu
2. Online meeting for worship: op tijdstippen rekening houdend met verschillende tijdzones. Bekendmaking op: Quakerworship.org
3. Quaker Faith and Fellowship: www.Quakerfaithandfellowship.org

Vrienden in het hele land

Maandvergaderingen

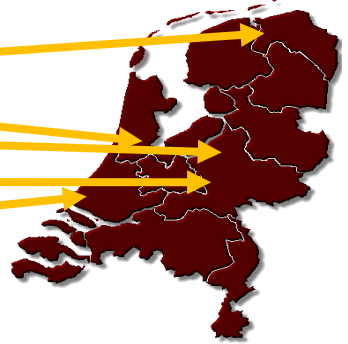
NON

A'dam

Deventer

MiZuNed

Haagse

Quaker Secretariaat:

Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers). Tel.: [06 13700682](tel:0613700682). e-mail: secretariaat@deQuakers.nl.

Penningmeester Nederlandse Jaarvergadering Bankrek. NL65 TRIO 0212 3772 64 tnv Religieus Genootschap der Vrienden - Quakers- te Zwolle.

Quaker Bibliotheek: Vossiusstraat 20, 1071 AD Amsterdam, bibliothecaris - vacature,

Quaker Literatuur: Willem Furnée ; Badhuisweg149, 2597JN 's-Gravenhage telefoon: 070-3220544, e-mail: literatuur@Quakers.nu Bankrek.: NL70 INGB 0000 313040 t.n.v. Quaker Literatuur.

Amsterdamse Maandvergadering: Schrijver: Hans Weening, Lijnbaansgracht 208b, 1016 XA Amsterdam, 085-8780821 hweening@xs4all.nl
Bankrek.: NL81 INGB 0004 9200 51 tnv A'damse MV Quakers te Anna Paulowna.

Haagse Maandvergadering: Schrijver: Willem Furnée
haagsevrienden@Quakers.nu Haagse Maandvergadering, Stadhouderslaan 8, 2517 HW 's-Gravenhage. Tel. 070-3600621. Bankre.k: NL48 INGB 0001 8562 21 tnv Haagse Vrienden, Quakers Den Haag.

Midden- en Zuid-Nederlandse Maandvergadering: Schrijver: Pieter Ketner, p.ketner@upcmail.nl Corr.adres: Els Ramaker, 0344 606818. mob:0636361350. email: Els@ramaker.me Bankrek: NL67 TRIO 0197 6518 52 ten name van Rel.Gen.der Vrienden-Quakers- te Deventer.

Deventergroep: Inlichtingen: Frieda Oudakker 0570-670287 email: friedaoudakker@live.nl

Noord Oost Nederlandse Maandvergadering: Schrijver: Peter Spreij ; Watersingel 17, 9351 XN Leek, Tel.: 0594-769063; nonmv@pspreij.nl
Bankrek.: NL12 INGB 0001 5908 95 tnv N.O.N. MV Rel.Gen. d. Vr. te Groningen.

Quaker Hulpfonds: schrijver vacature. Penningm: Johannes Borger, johannes.borger@hotmail.com Bankrek. NL19 INGB 0000 220644 t.n.v. Religieus Genootschap der Vrienden, Quakers, te den Haag.

Vrienden voor Brussel (VVQREA): Schrijver: Peter van Leeuwen, Tel.: 0182-611786; vvqrea@gmail.com. Bankrek. NL28 INGB 0002 5386 85 t.n.v. VVQREA te Helmond.